Turkish Studies *Educational Sciences*

Volume 14 Issue 3, 2019, p. 411-424

DOI: 10.29228/TurkishStudies.22932

ISSN: 2667-5609

Skopje/MACEDONIA-Ankara/TURKEY

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

EXCELLENCE FOR THE FUTURE
IBU.EDU.MK

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info / Makale Bilgisi

✍ *Received/Geliş:* 26.04.2019

✓ *Accepted/Kabul:* 10.06.2019

✍ *Report Dates/Rapor Tarihleri:* Referee 1 (07.05.2019)-Referee 2 (09.05.2019)- Referee 3 (09.05.2019)- Referee 4 (09.05.2019)

This article was checked by iThenticate.

İLK VE ORTA ÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN YAZILI ANLATIMDA PLANLAMA BECERİLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

*Hasan BAĞCI**

ÖZ

Duygu, düşünce ve hayallerini sözlü anlatımla kolay paylaşabilen bireyler, yazılı anlatımda uyulması gereken bazı kuralların bulunması sebebiyle daha çok zorlanmaktadır. En az sözlü anlatım kadar önemli olan yazılı anlatım, geçmişten bugüne bugünden de geleceğe aktarılan bilgilerin kalıcılığını sağladığından geliştirilmesine öncelik verilmesi gereken önemli bir beceri alanıdır. Bu aşamada ürün odaklı yazma yaklaşımlarının yanında süreç odaklı yazma yaklaşımlarına öncelik verilmelidir. Verimliliği değişik çalışmalarla ispatlanmış olan süreç odaklı yazma yaklaşımlarında planlama basamağı önemli bir yer tutar. Planlama basamağını başarıyla tamamlayabilen bir öğrenci yazma sürecinde zorlanmadan ilerleyebilecek ve başarılı bir yazılı ürün ortaya koyabilecektir. Bu yüzden sınıf içi ve sınıf dışı yapılacak yazılı anlatım etkinliklerinde öncelik, öğrencilerin planlama becerilerinin geliştirilmesine verilmelidir.

Bu araştırmada, ortaokul 8. sınıf ile lise 12. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama becerilerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada Erbilin (2014) tarafından geliştirilen Yazılı Anlatımda Planlama Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, il merkezinde bulunan ilk ve orta öğretim kademesindeki 8. sınıf ile 12. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler spss 21.00 programına tanımlanmıştır. Verilerin tanımlanmasının ardından t-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yardımıyla istatistiki değerlendirmeler yapılmıştır. Araştırma sonucunda araştırmaya katılan ilk ve ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerisine sahip olma durumunun orta seviyede olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yazma becerisi, yazılı anlatım, süreç temelli yazma, planlama.

* Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, E-posta: hbagci26@hotmail.com

AN INVESTIGATION ON THE PLANNING SKILLS OF THE PRIMARY AND SECONDARY EDUCATION STUDENTS IN THE WRITTEN EXPRESSION

ABSTRACT

Individuals who can share their emotions, thoughts and dreams with oral expression easily have more difficulties due to the existence of some rules to be followed in written expression. Writing, which is as important as the least verbal expression, is an important skill area which should be given priority to the development since it provides the permanence of the information transferred from the past to the present. Process oriented writing approaches should be given priority in addition to product-oriented writing approaches. In the process-oriented writing approaches whose efficiency is proven by different studies, the planning step holds an important place. A student who successfully completes the planning step will be able to progress without difficulty in the writing process and will be able to produce a successful written product. Therefore, priority should be given to the development of the students' planning skills in the written expression activities.

The aim of this study is to evaluate the planning skills of 12th grade and 12th grade students in the written expression. In the research, the Planning Scale was used in Written Expression which was developed by Erbilin (2014). The scale was applied to the 8th grade and 12th grade students in the primary and secondary schools in the city center. The data obtained from the study were defined in the spss 21.00 program. After the data were identified, t-test and one-way ANOVA were used for statistical evaluation. As a result of the study, it was determined that the students who have primary and secondary education in the research have moderate planning skills in written expression.

STRUCTURED ABSTRACT

Individuals who can share their emotions, thoughts and dreams with oral expression easily have more difficulties due to the existence of some rules to be followed in written expression. Writing, which is as important as the least verbal expression, is an important skill area which should be given priority to the development since it provides the permanence of the information transferred from the past to the present. Process oriented writing approaches should be given priority in addition to product-oriented writing approaches. In the process-oriented writing approaches whose efficiency is proven by different studies, the planning step holds an important place. A student who successfully completes the planning step will be able to progress without difficulty in the writing process and will be able to produce a successful written product. Therefore, priority should be given to the development of the students' planning skills in the written expression activities.

The aim of this study is to evaluate the planning skills of 12th grade and 12th grade students in the written expression. For this purpose, 190 8th grade students studying in 3 middle schools in the city center and 130 12th grade students studying in 3 high schools were reached.

However, 314 students were included in the study. In this study, the data were obtained from the 3-point Likert-type 46-item Writing Skills Assessment Scale. The scale developed by Erbilin (2014) consists of 8 factors (title, subject, main ideas and helper ideas, narrative form, ways of developing ideas, starting of writing (introduction), opening of the subject (development), ending the writing (conclusion)). The data obtained from the study were defined in the spss 21.00 program. After the data were identified, t-test and one-way ANOVA were used for statistical evaluation.

As a result of the study, it was determined that the students who have primary and secondary education in the research have moderate planning skills in written expression. Although this result is not too bad, it is suggested that the ability to plan for students to produce better written texts should be increased. According to another data obtained from the study, it was determined that the writing skills of female students studying at the primary and secondary level were higher than the male students. These results point out that Turkish and Turkish language and literature teachers will spend more time on male students in their activities for producing text in the classroom, and that male students should plan their motivation to make plans in written expression and plan their permanent activities. In the classes where mixed education is held, as in other courses, it is necessary to search for the participation of girls and boys in the classes and to take equal advantage of the course. For this purpose, teachers have important responsibilities. The aim of this study is to determine the planning skills of primary and secondary school students in writing. It is concluded that the students studying in secondary education are more advanced in terms of planning skills in written expression. In the formation of these results, the fact that the students who are studying in the secondary education have been taught Turkish Language and Literature courses and Language and Expression courses during the education period have been effective.

Increasing success in language courses, whether it is the mother tongue or the foreign language teaching, depends on the continuity of the activities to be done and the love of these activities. The findings of this study show that the students who love to produce text in written expression have higher planning skills in written expression. These results suggest that Turkish and Turkish Literature teachers should like to produce written text in their mother language teaching courses. In this study, it is concluded that the students who have high academic achievement scores in Turkish and Turkish Literature studying at primary and secondary education level have higher planning skills in written expression. It is expected that the students who are not developed in the written expression or who have less developed academic achievement score in the written expression will have a positive effect on the academic success levels of the Turkish and Turkish Literature courses. Therefore, it should not be forgotten that the academic success of the individuals who can transfer their emotions and thoughts by producing written texts in accordance with a specific plan will increase and achieve the desired level in both the main language courses and other field courses.

It is another result obtained from the study that the students who stated that they had difficulty in writing written texts in primary and secondary education and that they stated that they had difficulty in their planning skills were less likely to have difficulty in writing. Based on these results, it should be determined what kind of difficulties in the text production of the students who produce the written text.

Keywords: Writing skills, Written expression, Process based writing, Planning.

1.GİRİŞ

Dilin dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dört temel beceri alanı bulunmaktadır. Temel eğitimin ilk sınıflarından itibaren ilk okuma ve yazma dersleriyle birlikte geliştirilmeye başlanan yazma becerisi, bilginin kalıcılığını ve devamlılığının sağlanması için yeterli düzeyde geliştirilmesi gereken önemli bir dil becerisidir.

Alan yazında yazma ve yazma becerisiyle ilgili çeşitli tanımlar yapılmıştır. Yılmaz (2008: 204), yazma becerisinin defalarca uygulama ve alıştırma yapılarak kazanılabileceğini, kazanılan yeteneğin çalışmalar yapılarak geliştirilebileceğini vurgulamaktadır. Güleriyüz de (akt. Özdemir, 2011: 19) yazmayı uzun tekrarlar sonucu belli özelliklere uygun olarak öğrenilmiş şekil, grafik, sembol, rakam, harf ve buna benzer gelen uyarıcıların algılanma, yorumlanma işlemine tabi tutularak ifade edilmesi olarak belirtmiştir. Benzer bir tanım da Özbay (2006,121) tarafından duygu, düşünce, istek ve olayların belli kurallara uygun olarak belli sembollerle anlatılması şeklinde yapılmıştır. Bütün bu tanımlardan da anlaşıldığı gibi yazma, belli kuralları olan ve bu kurallara bağlı kalınan şekil, sembol ve rakamların kullanılarak bireyin kendisini ifade etmesini sağlayan bir beceridir.

Yazma, diğer dil becerilerine göre daha çok zorlanılan bir beceri alanıdır. Bu beceri alanında zorluklar yaşanmasına rağmen yazma, günlük hayatta vazgeçemediğimiz hatta sıklıkla başvurduğumuz bir iletişim aracıdır. Öyle ki sözlü anlatımın yetersiz kaldığı durumlarda yazılı ifade kullanılmakta, bireyler duygu, düşünce ve isteklerini yazma becerisi aracılığıyla ifade edebilmektedirler. Bu kadar önemli olan yazma becerisi, bireylere ilköğretim kademesinden itibaren kazandırılması ve üzerinde titizlikle durulması gereken bir öğrenme alanıdır. Bu kazanımın gerçekleşebilmesi için de örgün ve yaygın öğretimin her kademesindeki ana dili öğretimi derslerinde öğrencilere sıklıkla yazılı metin üretme etkinlikleri yaptırılmalıdır. Çünkü öğrencilerin yazma becerisi sanıldığının aksine yapılacak sürekli etkinlik tekrarları yardımıyla geliştirilebilir.

Öğrencilerin yazma becerisinin geliştirilebilmesi için sınıf seviyesine uygun olarak farklı metin türlerinde yeterli düzeyde yazma uygulamaları yaptırılmalıdır. Çünkü doğru yazılı metin üretiminin olmazsa olmazı belli kuralları ve incelikleri vardır. Öğrenciye bu kurallar ve incelikler ancak sık aralıklarla yapılacak uygulamalar yardımıyla kazandırılabilir. Fakat bu uygulamaların öğrenciyi zorlamaması ve yazma sürecinden uzaklaştırmamasına da dikkat edilmelidir. Aksi takdirde öğrenci yazılı metin üretiminden uzaklaşır, yazma etkinliklerine katılmak istemez ve bunun sonucu olarak da yazılı anlatımda yeterli düzeyde gelişme sağlayamaz.

İlköğretimin ilk sınıflarından itibaren başta sınıf öğretmenleri olmak üzere diğer üst kademelerde Türkçe derslerini yürüten Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı öğretmenleri yazılı anlatıma yönelik çalışmaları genellikle geleneksel yöntemlerle devam ettirmektedir. Bu yöntemlerde önceliğin yazılı ürünün oluşmasına verilmesi önemli olduğundan öğretmen öğrenciden ders öğretim programında belirtilmiş konuya uygun yazılı bir metin üretmesini istemektedir. Ürün odaklı bu yaklaşımda yazma süreci dikkate alınmadan sadece öğrencinin ürettiği yazılı ürüne önem verilir. Bu yaklaşım öğrencinin yazma becerisini geliştirebilmesi için yeterli olmamakta hatta öğrenciyi yazmaktan uzaklaştırmaktadır.

Son yıllarda yazma becerisini geliştirmek için geleneksel yöntemin aksine süreci önemseyen ve öğrenciye süreç içerisinde bir metin oluşturabilmesi için çeşitli etkinlikler yaptıran yazmayı süreç odaklı gören yaklaşımlar uygulanmaktadır. Bu yaklaşımlar yazma sürecinde yapılacak çeşitli etkinliklerle öğrencilerin daha kolay yazabilmelerini ve yazma sürecinde aktif olarak yer alabilmelerini sağlamaktadır. Süreç odaklı yazma yaklaşımlarında hazırlık aşamasına daha fazla zaman ayrılmaktadır. Hazırlık aşamasının ilk ve en önemli evresi planlamadır. Planlama basamağı yazma sürecini yönlendirir. Söze hangi düşünceyle başlayacağımızı, düşünceleri nasıl geliştireceğimizi, bunlar arasında nasıl geçiş ve bağlantılar sağlayacağımızı bize plan gösterir (Özdemir, 2005: 136-137).

Plan, bir eserde veya yazıda neyin, nerede, ne ölçüde söyleneceğinin önceden tespit edilmesi ve bunun sıraya konulmasıdır. Plan, bir yazının omurgasıdır. Plansız bir yazı karmakarışık olur (Akt. Erbilen, 2014:67).

Belirli bir plan çerçevesinde yazılı metin üreten bireyler metin yazım sürecinde herhangi bir zorluk yaşamazlar. Metne nasıl başlayacağını, metnin gelişme bölümünde hangi düşüncelere yer vereceğini, sonuç bölümünde ise metni nasıl bitireceğini belirler ve plan yapmayanlara göre daha kolay yazarlar. Yazı yazma sürecini bu derece kolaylaştıran planlama, öğrencilere ilköğretim kademesinden itibaren kazandırılması gereken önemli bir beceridir. Çünkü küçük yaşlarda kazanılan beceriler daha kolay öğrenilip alışkanlık hâline dönüştürülebilir.

Yazılı anlatımda planlamanın önemini, Özön de (1960) “Bir konu üzerinde düşünüp aklımıza gelenleri topladıktan sonra, yapacağımız iş, onları düzenli bir sıraya koymak olmalıdır. Fikirlerin birbirini uyarmasından da kendiliğinden oluşan bir sıra vardır; fakat ne de olsa bunların arasında olabilecek atlamalara karşı bir düzen düşünmek gerekir. İşte yazıda bu düzeni kuracak şeyin adı tertiptir, buna plan da denir. İnsan bir konu için düşünmeye başladığı zaman birçok fikir birden hatırına gelir. Bunları bir düzene koymayı, hangisini daha önce, hangisini daha sonra söylemek gerektiğini ancak adına plan da dediğimiz tertip öğretir.” (Özön, 1960:64-65) sözleriyle ifade etmektedir.

Alan literatürü incelendiğinde ise yazılı metin üretimi süreci boyunca plan ve planlama yapmanın yararlarının şöyle sıralandığı görülmektedir:

1. Plan yapmak yazıda birlik, bütünlük ve uyumluluk sağlar.
2. Düşüncelerin ve ele alınan olayın gelişiminde mantık düzeninin oluşmasına zemin hazırlar.
3. Düşünce ve söz tekrarlarını önler.
4. Duygu, hayal ve fikirlerin en uygun sözcük ve deyimlerle anlatılmasına yardımcı olur. Bu da dağınıklığı ve karışıklığı ortadan kaldırır.
5. Yazmayı kolaylaştırır.
6. Yazma süresini kısaltır.
7. Yazının anlaşılmasını kolaylaştırır.
8. Paragrafların uygun yerlerde yapılmasını ve bulunmasını sağlar.
9. Yazıyı doldurma ve boş sözlerden; bizi de ele alınan konunun dışına çıkmaktan kurtarır.
10. Düzenli yazacak kişiyi, kararsızlık ve zaman kaybından kurtarır.
11. Gittikçe yerleşen ve gelişen bir anlatım disiplini alışkanlığı kazandırır.
12. Yazarın kendisine olan güven duygusunu sağlamlaştırır.
13. Anlaşılmayı ve etkilemeyi daha da kolaylaştırır.

14. Sonuç olarak da yazanın, yazma işini zevk duyarak yapmasını sağlar (Kantemir, 1991: 154; Par, 1997: 15; Karaalioğlu, 1987; Emir, 1986: 73, Bağcı, 2011: 96-97).

Alan yazında yazılı anlatımla ilgili birçok çalışma mevcuttur (Sever (1993), Özbay (1995), Deniz (2000), Tekşan (2001), Doğan (2002), Temizkan (2003), Avcı (2006), Bağcı (2007), Büyükkiz (2007), Özdemir (2008), Zorbaz (2010)). Bütün bu çalışmalar yazılı anlatıma yönelik olmasına rağmen mevcut çalışmaların hiçbirinde planlama becerisi üzerinde durulmamıştır. Sadece Erbilen (2014) Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Planlama Becerilerinin Değerlendirilmesi adlı çalışmada yazılı anlatımda planlama ölçeğini geliştirmiş ve öğrencilerin planlama beceri düzeylerini belirlemeye çalışmıştır.

Yazılı anlatımda planlama ile ilgili alan yazında az sayıda çalışma yapılması ve bu konunun yazma becerisi için önemli olmasından dolayı araştırmada ilk ve ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerini değerlendirmek amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. İlk ve ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama becerisi ne düzeydedir?
2. İlk ve ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama becerisi cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
3. İlk ve ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama becerisi Türkçe ve Türk dili edebiyatı dersi akademik başarı notu değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
4. İlk ve ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama becerisi sınıf değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
5. İlk ve ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama becerisi yazılı metin üretmeyi sevmeye durumu değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
6. İlk ve ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama becerisi metin yazarken zorlanma durumu değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

2-YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

İlk ve ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırmada betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Betimsel araştırmalar “verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlar” (Büyüköztürk vd., 2011: 21). Betimsel araştırmalar, mevcut durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmada betimsel araştırmanın yanında ilişkisel araştırma modelinin nedensel karşılaştırma yönteminden de faydalanılmıştır. İlişkisel araştırma, iki ya da daha fazla sayıdaki değişkenin arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlar (Karasar, 2006: 81). Bu yöntemde, bağımsız değişkenin olaya etki ettiği durumla etki etmediği durum karşılaştırılır (İslamoğlu, 2009: 85).

2.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında öğrenim gören ilk ve ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerini karşılaştırabilmek için 8 ve 12. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde araştırmacı ihtiyaç duyduğu büyüklükteki bir gruba ulaşana kadar en ulaşılabilir olan yanıtlayıcılardan başlayarak örneklem oluşturur. (Büyüköztürk vd. 2011: 91). Bu amaçla il merkezinde bulunan 3 ortaokulda öğrenim gören 190 8. sınıf öğrencileri ve 3 lisede öğrenim gören 130 12. sınıf öğrencilerine ulaşılmıştır. Ancak geri dönen ölçek formları arasından 314 öğrenci araştırmaya dâhil edilmiştir.

2.3. Araştırmanın Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veriler, 3'lü likert tipi 46 maddelik Yazılı Anlatımda Planlama Becerilerini Değerlendirme Ölçeğinden yararlanılarak elde edilmiştir. Erbilin (2014) tarafından geliştirilen ölçek 8 faktörden (başlık, konu, ana düşünceler ve yardımcı düşünceler, anlatım biçimi, düşünceyi geliştirme yolları, yazıya başlama (giriş), konunun açılması (gelişme), yazıyı bitirme (sonuç)) oluşmaktadır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada uygulanan ölçekte yazılı anlatımda planlama becerilerine ait 8 alt boyutta toplam 46 madde yer almaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler spss 21.00 programına tanımlanmıştır. Verilerin tanımlanmasının ardından t-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yardımıyla istatistiki değerlendirmeler yapılmıştır.

3.BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo 1: İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Planlama Becerisi Ne Düzeydedir?

Boyut	N	X	Min.	Max.	SS	Düzey
Toplam	314	2,24	1,00	3,28	0,40	orta

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre ilk ve ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin maksimum (Max=3.28) ve minimum (Min=1,00) değerleri göz önüne alındığında ortalama değerinin X=2,24 ile orta seviyede olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2: İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Planlama Becerilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	X	SS	df	t	p
Başlık	Kız	160	2,3711	,44497	312	2,138	,033*
	Erkek	154	2,2638	,44409			
Konu	Kız	160	2,2427	,46650	312	1,970	,050
	Erkek	154	2,1158	,66184			
Ana Düşünceler ve Yardımcı Düşünceler	Kız	160	2,3094	,47357	312	2,230	,026*
	Erkek	154	2,1905	,47118			
Anlatım Biçimi	Kız	160	2,2813	,57650	312	2,232	,043*
	Erkek	154	2,1461	,60208			
Düşünceyi Geliştirme Yolları	Kız	160	2,1616	,44405	312	1,847	,066
	Erkek	154	2,0668	,46576			
Yazıya Başlama(Giriş)	Kız	160	2,3625	,53185	312	2,759	,006*
	Erkek	154	2,1964	,53471			
Konunun Açılması (Gelişme)	Kız	160	2,2955	,48495	312	,887	,376
	Erkek	154	2,2440	,54415			
Yazıyı Bitirme(Sonuç)	Kız	160	2,3740	,46119	312	2,666	,008*
	Erkek	154	2,2327	,47769			
Ortalama/ Toplam	Kız	160	2,2986	,39793	312	2,475	,014*
	Erkek	154	2,1869	,40203			

Tablo 2'de ilk ve ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama becerilerinin cinsiyet değişkenine göre t-testi yapılmıştır. Yapılan t-testi sonucuna göre, öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin cinsiyet değişkeni açısından ölçeğin bütün boyutlarını oluşturan toplam ortalama boyutunda anlamlı bir fark oluşturduğu görülmüştür [$t_{(312)}=2,475$, $p<.05$]. Yapılan analiz sonucuna göre, kız ve erkek öğrenciler karşılaştırıldığında kız öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerini kullanma ortalama puanlarının X=2,29 ile erkek öğrencilerin ortalama puanlarından (X=2,18) daha

yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuçlardan hareketle kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre yazılı anlatımda planlama becerilerinin daha yüksek seviyede gelişmiş olduğu söylenebilir.

Tablo 2'deki verilerden hareketle ölçeğin alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında herhangi bir fark olup olmadığı tek tek incelendiğinde ise ölçeğin "konu belirleme", "düşünceyi geliştirme" ve "konunun açılması (gelişme)" boyutlarında cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark oluşmazken [$t_{(312)} = ,887$, $p > .05$ / $t_{(312)} = ,1970$ $p > .05$ / $t_{(312)} = 1,847$, $p > .05$] ölçeğin diğer alt boyutlarının hepsinde kız öğrenciler lehine anlamlı bir fark oluşmuştur.

Araştırmadan elde edilen bu sonuçlardan ilk ve ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören kız öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin erkek öğrencilerden daha gelişmiş olduğu söylenebilir.

Tablo 3: İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Planlama Becerilerinin Sınıf Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları

Boyut	Sınıf	N	X	SS	df	t	p
		175	2,2457	,49311			
Başlık	8.sınıf				312	-3,261	,001*
	12.sınıf	138	2,4094	,36397			
Konu	8.sınıf	175	2,1638	,67131	312	-,506	,613
	12.sınıf	138	2,1969	,41818			
Ana Düşünceler ve Yardımcı Düşünceler	8.sınıf	175	2,1667	,52095	312	-3,636	,000*
	12.sınıf	138	2,3599	,38748			
Anlatım Biçimi	8.sınıf	175	2,1800	,63009	312	-1,199	,232
	12.sınıf	138	2,2609	,54108			
Düşünceyi Geliştirme Yolları	8.sınıf	175	2,0604	,51059	312	-2,397	,017*
	12.sınıf	138	2,1843	,36948			
Yazıya Başlama(Giriş)	8.sınıf	175	2,1957	,58714	312	-3,117	,002*
	12.sınıf	138	2,3841	,44921			
Konunun Açılması (Gelişme)	8.sınıf	175	2,1837	,57242	312	-3,382	,001*
	12.sınıf	138	2,3789	,40906			
Yazıyı Bitirme(Sonuç)	8.sınıf	175	2,2410	,51622	312	-2,633	,009*
	12.sınıf	138	2,3816	,40184			
Ortalama/ Toplam	8.sınıf	175	2,1793	,45823	312	-3,197	,002*
	12.sınıf	138	2,3240	,30421			

Tablo 3'te ilk ve ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama becerilerinin sınıf değişkenine göre t-testi yapılmıştır. Yapılan t-testi sonucuna göre, araştırmaya katılan öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin sınıf değişkeni açısından ölçeğin bütün boyutlarını oluşturan toplam ortalama boyutunda anlamlı bir fark oluşturduğu görülmüştür [$t_{(312)} = -3,197$, $p < .05$].

Yapılan analiz sonuçlarına göre, 8.sınıf ve 12.sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama beceri puanları karşılaştırıldığında 12.sınıf öğrencilerinin $X = 2,32$ puan ortalaması ile 8. sınıf öğrencilerinin $X = 2,17$ puan ortalamasından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlardan 12. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama beceri düzeyinin 8. sınıf öğrencilerine göre daha fazla gelişmiş olduğu söylenebilir.

Tablo 3'teki verilere bağlı kalınarak ölçeğin alt boyutları ile sınıf değişkeni arasında öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinde herhangi bir fark olup olmadığı tek tek

incelendiğinde ise, ölçeğin alt boyutlarından olan "konu belirleme boyutu ile anlatım biçimi oluşturma" boyutlarında anlamlı bir fark oluşmazken [$t_{(312)} = -.506, p > .05$ / $t_{(312)} = -1.199, p > .05$] ölçeğin diğer alt boyutlarının hepsinde 12. sınıf öğrencilerinin lehine anlamlı bir fark oluşmuştur.

Bu sonuçlardan hareketle ortaöğretimde öğrenim gören (12.sınıf) öğrencilerin yazılı anlatım planlama becerilerinin ilköğretimde öğrenim gören (8.sınıf) öğrencilerine göre daha fazla gelişmiş olduğu söylenebilir.

Tablo 4: İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerin Yazılı Anlatımda Planlama Becerilerinin Metin Oluşturmayı Sevme Durumu Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları

Boyut	Sevme	N	X	SS	df	t	p
Başlık	Evet	116	2,4353	,40125	311	3,678	,000*
	Hayır	197	2,2468	,45814			
Konu	Evet	116	2,3075	,43882	311	3,054	,002*
	Hayır	197	2,1049	,62971			
Ana Düşünceler ve Yardımcı Düşünceler	Evet	116	2,3865	,45873	311	3,997	,000*
	Hayır	197	2,1692	,46793			
Anlatım Biçimi	Evet	116	2,3534	,55957	311	3,287	,001*
	Hayır	197	2,1294	,59526			
Düşünceyi Geliştirme Yolları	Evet	116	2,2106	,41935	311	2,885	,004*
	Hayır	197	2,0580	,47000			
Yazıya Başlama(Giriş)	Evet	116	2,4052	,47851	311	3,210	,001*
	Hayır	197	2,2056	,55981			
Konunun Açılması (Gelişme)	Evet	116	2,3966	,49130	311	3,425	,001*
	Hayır	197	2,1936	,51479			
Yazıyı Bitirme(Sonuç)	Evet	116	2,4353	,38118	311	3,857	,000*
	Hayır	197	2,2259	,50636			
Ortalama/ Toplam	Evet	116	2,3660	,34411	311	4,267	,000*
	Hayır	197	2,1699	,41841			

Tablo 4'te ilk ve ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin metin oluşturmayı sevme durumu değişkenine göre t-testi yapılmıştır. Yapılan t-testi sonucuna göre, araştırmaya katılan öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin metin oluşturmayı sevme durumu değişkeni açısından ölçeğin bütün boyutlarını oluşturan toplam ortalama boyutunda anlamlı bir fark oluşturduğu görülmüştür [$t_{(312)} = 4.267, p < .05$].

Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan analiz sonuçlarına göre, metin oluşturmayı seven ve metin oluşturmayı sevmeyen öğrenciler karşılaştırıldığında metin oluşturmayı seven öğrencilerin $X = 2,36$ puan ortalaması ile metin oluşturmayı sevmeyen öğrencilerin $X = 2,16$ puan ortalamasına göre yazılı anlatımda planlama beceri puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Bu sonuçlardan metin oluşturmayı seven öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin metin oluşturmayı sevmeyen öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 4'teki verilere göre öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerileri ölçeğinin alt boyutları ile araştırmaya katılan ilk ve ortaöğretim öğrencilerin metin oluşturmayı sevme durumu değişkeni arasında herhangi bir fark olup olmadığı tek tek incelendiğinde, ölçeğin alt boyutlarının tamamında da metin oluşturmayı seven öğrenciler lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.

Tablo 5.1 İlköğretim ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Planlama Becerilerinin Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Akademik Başarı Notlarına Göre Anova Sonuçları

Boyut	KT	df	KO	F	P	Fark (tukey)
Toplam	Gruplar arası	8,164	2	4,082	29,715	,000
	Gruplar içi	42,722	311	,137		
	Toplam	50,886	313			

Tablo 5.2 İlköğretim ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Planlama Becerilerinin Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Akademik Başarı Notlarına Göre Anova Sonuçlarının Betimsel Değerleri

	N	X	SS
Toplam	51-60	17	1,8619
	61-70	55	2,1071
	71-80	61	2,1368
	81-90	79	2,3093
	91-100	102	2,3945
	Total	314	2,2438

Tablo 5.1 ve 5.2’de ilk ve ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama becerilerinin Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı dersi akademik başarı notlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir.

Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin akademik başarı notuna göre ölçeğin bütün boyutlarından oluşan toplam ortalama boyutunda anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir[F (2,311) =29,715, p<.05].

Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucuna göre; akademik başarı notu 51-60 aralığında olan öğrenciler ile akademik başarı notu 81-90 ile 91-100 aralığında olan öğrenciler arasında anlamlı bir fark oluşmuştur. Yine akademik başarı notu 61-70 aralığında olan öğrenciler ile akademik başarı notu 81-90 ile 91-100 aralığında olan öğrenciler arasında da anlamlı bir fark oluşmuştur. Son olarak akademik başarı notu 71-80 aralığında olan öğrenciler ile akademik başarı notu 91-100 aralığında olan öğrenciler arasında da anlamlı bir fark oluşmuştur. Elde edilen veriler doğrultusunda akademik başarı notu 81-90 ile 91-100 aralığında olan öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin akademik başarı notu 51-60, 61-70 ile 71-80 aralığında olan öğrencilerden daha yüksek seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu verilerden hareketle akademik başarı notu daha düşük seviyede olan ilk ve ortaöğretim de öğrenim gören öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin de daha düşük olduğu söylenir.

Tablo 6.1 İlköğretim ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Planlama Becerilerinin Yazılı Metin Üretirken Zorlanma Durumu Değişkenine Göre Anova Sonuçları

Boyut		KT	df	KO	F	P	Fark (tukey)
Toplam	Gruplar arası	8,164	2	4,082	29,715	,000	1<2,3
	Gruplar içi	42,722	311	,137			2<3
	Toplam	50,886	313				

Tablo 6.2 İlköğretim ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Planlama Becerilerinin Yazılı Metin Üretirken Zorlanma Durumu Değişkenine Göre Anova Sonuçlarının Betimsel Değerleri

		N	X	SS
Toplam	Çok zorlanıyorum		52	1,9210
	Biraz zorlanıyorum		192	2,2597
	Hiç zorlanmıyorum		70	2,4401
	Total		314	2,2438

Tablo 6.1 ve 6.2’de ilk ve ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama becerilerinin metin yazarken zorlanma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir.

Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin metin yazarken zorlanma durumu değişkenine göre ölçeğin bütün boyutlarını oluşturan toplam ortama boyutunda anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir [$F(2,311) = 29,715, p < .05$].

Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucuna göre; zorlanma durumu “çok zorlanıyorum” olan öğrenciler ile “biraz zorlanıyorum” ve “hiç zorlanmıyorum” olan öğrenciler arasında anlamlı bir fark oluşmuştur.

Elde edilen veriler doğrultusunda zorlanma durumu “biraz zorlanıyorum” ve “hiç zorlanmıyorum” olan öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin kendilerini “çok zorlanıyorum” olarak ifade eden öğrencilerden daha yüksek seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yine elde edilen verilere göre zorlanma durumu “biraz zorlanıyorum” olan öğrenciler ile “hiç zorlanmıyorum” olan öğrenciler arasında da anlamlı bir fark oluşmuştur. Zorlanma durumu “hiç zorlanmıyorum” olan öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin “biraz zorlanıyorum” olan öğrencilerden daha yüksek seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu verilerden hareketle yazılı metin oluştururken “biraz zorlanan ve çok zorlanan” öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin de daha düşük hatta gelişmemiş olduğu söylenebilir. Diğer bir ifadeyle yazılı metin oluştururken hiç zorlanmadığını ifade eden öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin de yüksek ve gelişmiş olduğu söylenebilir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

İlk ve ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerileri düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan çalışmadan elde edilen verilerden hareketle şu sonuçlara ulaşılmıştır:

İlk ve ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerisine sahip olma durumu araştırmaya katılan öğrencilerin verilerine göre orta seviyede olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu sonuç çok kötü olmamakla birlikte öğrencilerin daha güzel yazılı metinler üretebilmeleri için planlama yapabilme beceri düzeylerinin yükseltilmesi gerektiğini göstermektedir. Araştırmanın sonucu daha önce Erbilin (2014) tarafından yapılan benzer çalışmanın sonuçlarıyla da örtüşmektedir. Erbilin de yaptığı çalışmada 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama becerilerini yetersiz olarak belirlemiş ve öğrencilerin bu yetersizlik durumlarının giderilmesi için planlama becerilerinin yükseltilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

İlk ve ortaöğretim düzeyinde öğrenimini tamamlayarak mezun olma aşamasında olan öğrencilerden duygu ve düşüncelerini belirli bir plan doğrultusunda geliştirerek yanlış anlaşılmaya yol açmayacak şekilde yazılı metin üretebilme yeterliğine sahip olması beklenir. Yaklaşık 12 yıl süren örgün eğitim ortamlarında verilen ana dili eğitiminde bu yeterliği kazanamayan öğrencilerin lisans eğitimleri boyunca da yazılı metin üretme konusunda sıkıntı yaşayacakları açıktır.

Hangi alanda olursa olsun hedefledikleri lisans eğitimine devam edecek öğrencilerin bu alandaki yetersizliği onların diğer alanlardaki yeterlik durumlarını da olumsuz etkileyecektir. Bu yüzden ilk ve ortaöğretim kademesinde yazılı metin üretirken ana dilini kullanabilme seviyesi tam ve yeterli düzeyde gelişmemiş bireylerin duygu ve düşüncelerini yazılı metinler aracılığıyla aktarabilmesi için metin planı oluşturabilme ve oluşturulan plana bağlı kalınarak planlı metin üretebilme becerisi daha üst seviyelere yükseltilmelidir. Örgün ve yaygın eğitim sürecinde öğretim programları öğrencilerin yeterlik düzeylerini artırmak için dersin belirli bir düzen içerisinde yürütülmesini hedefleyen planlanmış programlardır.

Bu güne kadar ilk ve ortaöğretim düzeyindeki ana dili öğretimi derslerine yönelik çeşitli öğretim programları hazırlanmıştır. Yayınlanan Türkçe dersi öğretim programlarında yazılı metin üretimine yönelik öğrencilere kazandırılması gereken davranışlar arasında plan yapabilme, planlı metin üretebilme, plana bağlı kalarak farklı metin türlerinde yazabilme yeterliği kazandırılması hedeflenmiştir. 2006 eğitim ve öğretim yılıyla yürürlüğe giren ve 2018 yılında güncellenerek uygulanan son Türkçe dersi öğretim programıyla beraber yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak belirlenen kazanımlar arasında yazılı metin üretiminin hazırlık aşamasında plan yapmanın üzerinde yoğun bir şekilde durulmuş ve kazanım cümleleri arasında planlamanın önemine dikkat çekilmiştir (MEB, 1981; MEB, 2006; MEB, 2018).

Araştırmadan elde edilen diğer bir veriye göre ilk ve ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören kız öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin erkek öğrencilerden daha yüksek seviyede gelişmiş olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın sonuçları Erbilin'ın (2014) Türkçe öğretmenleri üzerine yaptığı çalışmanın sonuçlarından kız öğrenciler lehine anlamlılık çıkması yönüyle farklılık göstermektedir. Bu sonuçlar, Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin sınıfta metin üretimine yönelik yapacağı etkinliklerde erkek öğrenciler üzerine daha fazla zaman ayırmasını ve erkek öğrencilerin yazılı anlatımda planlama yapmaya yönelik motivasyonlarını arttırıcı ve kalıcı etkinlikler planlaması gerektiğini işaret etmektedir. Karma eğitimin yapıldığı sınıflarda diğer derslerde olduğu gibi ana dili öğretiminin yapıldığı derslerde de kız ve erkek öğrencilerin derse katılımlarının ve dersten en verimli şekilde eşit düzeyde yararlanabilmesinin yolları aranmalıdır. Bunun için ders öğretmenlerine önemli sorumluluklar düşmektedir.

İlk ve ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımda planlama becerilerinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmadan ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin ilköğretimde öğrenim gören öğrencilerden yazılı anlatımda planlama becerileri yönüyle daha gelişmiş olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçların oluşmasında ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin Türk dili ve edebiyatı dersleri ile dil ve anlatım derslerini öğretim süresi içerisinde görmüş olması etkili olmuştur.

İster ana dil ister yabancı dil öğretimi olsun dil derslerinde başarıyı arttırmak yapılacak etkinliklerin sürekliliğine ve bu etkinliklerin sevdirmesine bağlıdır. Bu çalışmadan elde edilen bulgular da yazılı anlatımda metin üretmeyi seven öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin daha yüksek olduğu sonucunu göstermektedir. Bu sonuçlar Türkçe ve Türk dili edebiyatı öğretmenlerinin ana dili öğretimi derslerinde öğrencilerine yazılı metin üretmeyi sevdirmeleri gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada ilk ve ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören Türkçe ve Türk dili edebiyatı dersi akademik başarı puanları yüksek olan öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yazılı anlatımda planlama becerisi gelişmemiş veya daha az gelişmiş ve buna paralel olarak akademik başarı notu düşük olan öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin geliştirilmesi Türkçe ve Türk dili edebiyatı derslerinin akademik başarı düzeylerini de olumlu yönde etkileyeceği beklenir. Bu yüzden duygu ve düşüncelerini belirli bir plan doğrultusunda yazılı metinler üreterek aktarabilen bireylerin hem ana dili derslerinde hem de diğer alan derslerinde akademik başarılarının artacağı ve istenen düzeye ulaşacağı unutulmamalıdır.

İlk ve ortaöğretimde öğrenim gören ve yazılı metin üretirken zorlandığını ifade eden öğrencilerin yazılı anlatımda planlama becerilerinin zorlanmadığını ifade eden öğrencilere göre daha düşük olduğu da araştırmadan elde edilen bir başka sonuçtur. Bu sonuçlara bağlı kalınarak yazılı metin üreten öğrencilerin metin üretiminde ne tür zorluklar yaşadığı metnin hangi bölümlerinde zorlandıkları belirlenmeli ve yazılı anlatıma başlamadan önce planlama basamağında bu zorlukların giderilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Avcı, E. (2006). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yaptıkları Yazılı Anlatım Yanlışlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bağcı, H. (2007). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazılı Anlatım Derslerine Yönelik Tutumları İle Yazma Becerileri Üzerine Bir Araştırma. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyükkız, K. K. (2007). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Söz Dizimi ve Anlatım Bozukluğu Açısından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyükoztürk, Ş. (2011). Çakmak, E. Kılıç, A. Özcan, E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara Pegem: Akademi Yayınları.
- Deniz, K. (2000). Yazılı Anlatım Becerileri Bakımından Köy ve Kent Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Durumu. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Doğan, Y. (2002). Türkçe Öğretmenliği Birinci Sınıfta Okuyan Öğrencileri Okuma ve Yazma Becerileri ile Genel Kültür Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Emir, S. (1986). Kompozisyon Yazma Sanatı. İstanbul:TÜDAV.

- Erbilen, M. (2014). Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Planlama Becerilerinin Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- İslamoğlu, A. H. (2009). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Karasar, N. (2006). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın-Dağıtım.
- Kantemir, E. (1991). Yazılı ve Sözlü Anlatım. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Karaalioglu, S.K. (1987). Sözlü Yazılı Kompozisyon Konuşmak ve Yazmak Sanatı. İstanbul: İnkılap Yayınları.
- Sever, S. (1993). Türkçe Öğretiminde Uygulanan Tam Öğrenme Kuramı İlkelerinin, Öğrencilerin Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerindeki Erişmeye Etkisi. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- MEB (1981). İlköğretim Okulu Türkçe Yazı Programı Dersi 6, 7, 8. Sınıflar Öğretim Programı. İstanbul: MEB Yayınları.
- MEB (2006). İlköğretim Türkçe Dersi 6, 7, 8. Sınıflar Öğretim Programı. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB (2018). İlköğretim Türkçe Dersi 6, 7, 8. Sınıflar Öğretim Programı. Ankara: MEB Yayınları.
- Özbay, M. (1995). Ankara Merkez İlköğretim Okullarındaki Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özbay, M. (2006). Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara: Öncü Yayıncılık.
- Özdemir, E. (2005). Sözlü Yazılı Anlatım Sanatı Kompozisyon. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Özdemir, H. ve Erdem, İ. (2011). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazma Alışkanlıklarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 101-125.
- Özdemir, S. (2008). Ortaöğretim Seçme Sınavında Başarılı Olan Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir İnceleme. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Par, A. H. (1997). Planlı Yazma Sanatı, Kompozisyon. İstanbul: Serhat Yayınları.
- Tekşan, K. (2001). Yazılı Anlatımı Geliştirmede Ön Hazırlığın Etkisi. Yayımlanmamış Doktora Tezi, On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Temizkan, M. (2003). Yazılı Anlatım Etkinliği Çerçevesinde Türkçe Öğretmenlerinin Çalışmalarına İlişkin Bir Değerlendirme. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Yılmaz, Y. (2008). Yazma Öğretimi, Yeni Öğretim Programına Göre Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi (Editör: Cemal Yıldız). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Zorbaz, K. Z. (2010). İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Yazma Kaygı ve Tutukluğunun Yazılı Anlatım Becerileriyle İlişkisi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.